

**Briuselis, 2025 m. birželio 5 d.
(OR. en)**

9814/25

**ECOFIN 666
UEM 201
SOC 348
EMPL 218
COMPET 458
ENV 441
EDUC 192
ENER 183
JAI 743
GENDER 63
JEUN 93
SAN 266
ECB
*EIB***

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. birželio 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Dalykas:	Rekomendacija TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Bulgarijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 202 final.

Priedama: COM(2025) 202 final

Briuselis, 2025 06 04
COM(2025) 202 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Bulgarijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

{SWD(2025) 202 final}

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Bulgarijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti paviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestrą visų pirma sudaro konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimas ir įgyvendinimo priežiūra. Be to, tuo reglamentu valstybės narės skatinamos priimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynujų išlaidų² planas turi atitikti

¹ OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² Grynosios išlaidos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartinės bei kitas laikinas priemones.

reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas iki žemesnio už 3 % BVP pamatinę Sutarties vertę lygio ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus.

- (2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241³, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo skatindama tvarias reformas ir investicijas, visų pirma remiančias valstybių narių žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinančias jų ekonomikų atsparumą. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą.
- (3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁴ („REPowerEU“ reglamentu) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą.
- (4) 2021 m. spalio 15 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Bulgarija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2022 m. gegužės 4 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą⁵, kuriuo patvirtinamas Bulgarijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas; 2023 m. gruodžio 8 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Bulgarija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁴ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB, (OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

⁵ 2022 m. gegužės 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Bulgarijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (8091/22).

⁶ 2023 m. gruodžio 8 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2022 m. gegužės 4 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Bulgarijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, (15837/2023).

tarpinės ir siektinas reikšmės. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesnės tos pačios reformos ar investicijos reikšmės turi likti pasiektos.

- (5) [data] Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria patvirtinamas Bulgarijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas⁷. Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą ir apima laikotarpį nuo 2025 iki 2028 m., o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per ketverius metus.
- (6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Bulgarija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁸ priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.
- (7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas ir iii) saugumas. Siekdama panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, ES siekia puoselėti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra įsipareigojusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo paprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas visoje Sąjungoje.
- (8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas paraleliai įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti visapusiškai, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius

⁷ 2025 m. [sausio 21 d. / vasario 18 d./...] Tarybos rekomendacija [dėl [šalis] vidutinės trukmės fiskalinio struktūrinio plano, kuriame nustatomas grynųjų išlaidų planas, patvirtinimo], OL C/2025/[6xx/xxx], 2025 [10.2/mm.dd].

⁸ 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj>).

pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui.

- (9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose.
- (10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Bulgarijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Bulgarijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Bulgarijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Bulgarijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų.

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

- (11) [data] Taryba Bulgarijai rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 6,2 % 2025 m., 4,9 % 2026 m., 4,4 % 2027 m. ir 4,0 % 2028 m., kuris atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą remiantis 2024 m. rezultatais, t. y. 6,2 % 2025 m., 11,4 % 2026 m., 16,3 % 2027 m. ir 21 % 2028 m. 2025 m. gegužės 2 d. Bulgarija taip pat pateikė metinę pažangos ataskaitą⁹ apie atitinkamus fiskalinių rezultatų duomenis ir projekcijas ir apie reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimą. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Bulgarijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas.
- (12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė. Gavusi 2025 m. gegužės 2 d. Bulgarijos prašymą, [data] Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Bulgarijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti¹⁰.
- (13) Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis¹¹, Bulgarijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 2,0 % BVP 2023 m. iki 3,0 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 22,9 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 24,1 % 2024 m. pabaigoje. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 10,4 % grynujų išlaidų augimo tempą 2024 m. Metinėje pažangos ataskaitoje Bulgarijos įvertintas grynujų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 12,3 %. Mažesnę grynujų išlaidų augimo tempą Komisijos

⁹ 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

¹⁰ Tarybos rekomendacija, kuria Bulgarijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo grynujų išlaidų plano ir viršyti jo viršutinę ribą, (Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas), OL (...).

¹¹ Eurostato euro rodikliai, 2025 04 22.

skaičiavimuose daugiausia lėmė tai, kad Komisija įtraukė į skaičiavimus užfiksuotas 2024 m. vienkartinės išlaidas. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika¹², apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo iš esmės neutrali.

- (14) Remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Bulgarijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 3,0 %, o prognozuojama infliacija pagal SVKI 2025 m. bus 3,6 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 2,0 % 2025 m. ir 2,1 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 3,6 % 2025 m. ir 1,8 % 2026 m.
- (15) Metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 2,9 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos padidės iki 28,9 %. Šie pokyčiai atitinka 8,6 % grynujų išlaidų augimo tempą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,8 % BVP. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 9,2 % grynujų išlaidų augimą 2025 m. Ši didesnę nei metinėje pažangos ataskaitoje prognozuojamą grynujų išlaidų augimą lemia mažesnės prognozuojamos ES finansuojamos išlaidos ir numatomas mažesnis diskrecinių pajamų priemonių poveikis, nors 2025 m. bendros išlaidos Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje yra mažesnės. Prie šio skirtumo prisidėjo ir tai, kad Komisija į skaičiavimus įtraukė 2024 m. vienkartinės išlaidas, todėl 2024 m. atskaitos taškas buvo žemesnis. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji ir jos kryptis sudarys 1,1 % BVP. Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų padidėti iki 25,1 %.
- (16) Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. bus finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos, sudarančios 1,0 % BVP, palyginti su 0,4 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Bulgarijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai.
- (17) Valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Bulgarijoje 2021 ir 2022 m. sudarė 1,6 % BVP, o 2023 m. – 1,5 % BVP¹³. Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad gynybos išlaidos sieks 1,4 % BVP 2024 m. ir 2,6 % BVP 2025 m. Tai 1,2 procentinio punkto BVP daugiau nei 2024 m. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimo laikotarpiu (2025–2028 m.) Bulgarijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad ilgam padidintos gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu.
- (18) Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad Bulgarijos grynosios išlaidos 2025 m. padidės 9,2 %. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze,

¹² Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

¹³ Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

numatoma, kad 2025 m. grynujų išlaidų augimas Bulgarijoje viršys rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas nuokrypis¹⁴ 2025 m. sudarys 1,1 % BVP. Tačiau numatomas nuokrypis, remiantis dabartinėmis gynybos išlaidų projekcijomis, neviršija pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą leidžiamo lankstumo ribų.

- (19) Į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 2,8 % BVP. Šie pokyčiai atitinka 1,7 % grynujų išlaidų augimo tempą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus stabdomoji ir jos kryptis sudarys 0,8 % BVP. Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 27,1 %. Skolos santykio su BVP padidėjimas 2026 m. daugiausia atspindi stabilų 2 % viršijantį pirminį deficitą, prognozės laikotarpiu tebesitęsiančią dezinfliaciją ir palūkanų normų augimą.

Pagrindiniai politikos uždaviniai

- (20) Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug vienos kitas papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Jos turėtų padėti veiksmingai spręsti visus atitinkamose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Bulgarijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį trumpą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą. Siekiant iki 2026 m. rugpjūčio mėn. įvykdyti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įsipareigojimus, labai svarbu, kad spręsdama atitinkamus uždavinius Bulgarija skubiai paspartintų reformų ir investicijų įgyvendinimą. Kad būtų sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Bulgarijos ir ES strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas, labai svarbu į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą greitai įtraukti skyrių „REPowerEU“. Tam ypač reikia išsaugoti nuoseklią politinę poziciją dėl numatytų struktūrinių reformų įgyvendinimo ir užtikrinti viešųjų pirkimų procedūrų konkurencingumą bei veiksmingumą, kad planuojamas investicijas būtų galima įgyvendinti laiku. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas.
- (21) Bulgarijoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondo (SF), įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Bulgarija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas konkurencingumui ir ekonomikos augimui skatinti. Tačiau Bulgarija vis dar turi neišspręstų uždavinių, įskaitant uždavinius, susijusius su (energijos) nepriteklumi, socialine įtrauktimi, švietimo kokybe ir įtraukumu, įgūdžių ugdymu, pažeidžiamų grupių integracija į darbo rinką, energetikos pertvarka, kuri

¹⁴ Nuo 2026 m. šie skaičiai bus kontrolės sąskaitoje, kuri bus sukurta pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnį.

tebėra labai svarbi ilgalaikiam atsparumui, ir konkurencingumu, kurį didinti naujų galimybių galėtų atsirasti toliau skiriant dėmesį strateginių technologijų plėtrai. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, per sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Bulgarija turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. priimtos šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais¹⁵ kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kuriomis siekiama padėti paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai.

- (22) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, kuria remiamos investicijos į prioritetines sritis. Bulgarija galėtų pasinaudoti šiomis iniciatyvomis ir taip paremti ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyvias išteklius naudojančias technologijas, kūrimą ar gamybą.
- (23) Be ekonominių ir socialinių uždavinių, sprendžiamų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir naudojantis kitais ES fondais, Bulgarijai tenka spręsti ir keletą papildomų uždavinių, susijusių su švietimo ir įgūdžių kokybe, sveikatos priežiūra, ilgalaikė priežiūra ir socialine įtrauktimi. Papildomų uždavinių, kurių nesprendžiant blogėja verslo aplinka ir mažėja konkurencingumas, kyla viešojo administravimo institucijų veikimo, įskaitant reguliavimo institucijų nepriklausomumą, taip pat viešųjų pirkimų procedūrų ir mokslinių tyrimų bei inovacijų valdymo veiksmingumo srityse. Kiti uždaviniai susiję su vis dar didele priklausomybe nuo iškastinio kuro, tebepatiriamo energijos nepritekliaus, nepakankamai išvystytos tvaraus transporto infrastruktūros ir prasto atliekų tvarkymo bei vandentvarkos.
- (24) Kaip nustatyta konkurencingumo kelrodyje, visos ES, nacionalinės ir vietos institucijos turi dėti daug pastangų, kad būtų parengtos paprastesnės taisyklės ir paspartintos administracinės procedūros. Komisija nustatė plataus užmojo tikslus – administracinę naštą sumažinti bent 25 %, o tenkančią MVĮ – bent 35 %, ir sukūrė naujų priemonių šiems tikslams pasiekti, įskaitant sistemingą ES teisės aktų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir aktyvesnį suinteresuotųjų subjektų dialogą. Kad pasiektų šį užmojį, Bulgarija taip pat turi imtis veiksmų. 66 % įmonių mano, kad administracinių procedūrų sudėtingumas Bulgarijoje veikiančioms įmonėms kelia problemų¹⁶. Viešojo administravimo institucijų teikiamų paslaugų kokybė tebėra nepakankama, tarp regionų esama didelių skirtumų. Didžioji dauguma verslo subjektų mano, kad korupcija yra plačiai paplitusi ir kelia problemų verslui. Kiti pagrindiniai su verslo aplinka susiję uždaviniai – didelė administracinė našta ir reguliavimo kliūtys. Šiuos klausimus būtų galima spręsti toliau skaitmeninant administracines paslaugas ir mažinant įmonių steigimo išlaidas. Viešųjų pirkimų procedūrose dažnai trūksta

¹⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, COM(2025) 123 *final*.

¹⁶ Greitoji apklausa „Įmonių požiūris į korupciją ES“, „Eurobarometro“ ataskaita (2024 m. balandžio mėn.).

konkurencijos arba jos yra nepakankamai kokybiškos, todėl dažnai pasiūlymų gaunama nepakankamai, o apeliaciniai skundai būna patenkinami. Korupcijos rizika viešųjų pirkimų srityje tebėra didelė, todėl įmonės nelabai nori juose dalyvauti, nes mano, kad sąlygos ir vertinimai yra šališki. Reguliavimo institucijų ištekliai yra riboti, joms dažnai daroma politinė įtaka, o tai kenkia jų nepriklausomumui ir darbo kokybei. Dideli darbo užmokesčio skirtumai tarp kai kurių reguliavimo institucijų ir jų viduje riboja galimybes pritraukti aukštos kvalifikacijos specialistų.

- (25) Bulgarijoje į MTP, ypač viešojo sektoriaus MTP, investuojama labai nedaug, investicijos paskirstomos neefektyviai, todėl jos daro mažą poveikį ir yra mažai veiksmingos. 2023 m. išlaidos viešojo sektoriaus MPT sudarė 0,28 % BVP, palyginti su ES vidurkiu – 0,72 %. Be to, akademinės bendruomenės ir verslo sektoriaus ryšiai tebėra riboti. Dėl žemo MTP išlaidų lygio susiklosčiusią padėtį dar labiau apsunkina tai, kad viešosios lėšos yra išskirstytos tarp įvairių aukštojo mokslo institucijų ir mokslinių tyrimų organizacijų. Dėl šių trūkumų inovacijų rodiklis yra prastas, tai rodo ir mažas patentavimo intensyvumo rodiklis ir už ES vidurkį mažesnis mokslinių publikacijų, paminėjimų kitose publikacijose ir viešojo bei privačiojo sektorių bendrų mokslinių publikacijų skaičius.
- (26) Bulgarijos prioritetą tebėra didinti galimybę naudotis švaria ir įperkama energija ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. 2024 m. šalis užėmė ketvirtą vietą pagal didmeninės elektros energijos brangumą, kurį iš dalies lėmė tolesnė priklausomybė nuo iškastinio kuro (jį naudojant pagaminama apie 25 % elektros energijos), menkas lanksčių neiškastinio kuro technologijų prieinamumas ir ribotos Pietryčių ir Vidurio Europos jungtys. Atidėta mažmeninės elektros energijos rinkos liberalizavimo reforma trukdo pereiti prie švarios ir įperkamos energijos naudojimo, nes dėl nepakankamo kainų signalų poveikio paklausa didėja, ypač didžiausios apkrovos valandomis, o ją tenkina nedidelės iškastinį kurą naudojančios elektrinės. Bulgarija teikia dideles subsidijas iškastiniam kurui – jos sudaro apie 0,82 % šalies BVP, o jų po truputį atsisakyti iki 2030 m. nėra planuojama. Visų pirma pirmenybė galėtų būti teikiama laipsniškam subsidijų iškastiniam kurui, kuriomis nei tikslingai sprendžiama energijos nepritekliaus problema, nei mažinamos tikrosios energetinio saugumo problemos, atsisakymui. Bulgarijoje skiriamos subsidijos iškastiniam kurui, pavyzdžiui, kogeneracinėms jėgainėms taikomi supirkimo tarifai, taip pat naujas valstybės įsakymas pirkti elektros energiją iš šiluminės elektrinės „Maritsa East II“, yra ekonomiškai neefektyvios, įtvirtina priklausomybę nuo iškastinio kuro ir neskatina mažinti energetikos ir šildymo sektorių priklausomybės nuo tokio kuro.
- (27) Atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų diegimas Bulgarijoje sulėtėjo. 2024 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus šalis papildė 1 GW naujų (daugiausia – saulės fotovoltinės energijos) pajėgumų, praėjusiais metais – 1,2 GW. Sudėtingos ir ilgai trunkančios leidimų išdavimo procedūros tampa kliūtimi įrengti naujus sausumos vėjo energijos pajėgumus, tai liudija ir nepakankamas per pastaruosius metus sukurtų naujų pajėgumų kiekis. Jūros vėjo jėgainių teikiamos galimybės vis dar nėra išnaudojamos, nes nesukurta reglamentavimo sistema, pirmiausia tam, kad būtų galima nustatyti tam tinkamas zonas ir parengti tinklo plėtros planą pakrantės rajonams. Nors vykdydama reformą pagal EGADP Bulgarija 2023 m. sukūrė teisinį pagrindą vėjo jėgainėms tinkamoms zonoms nustatyti, šių zonų ji vis dar nenustatė.
- (28) Bulgarijos centralizuoto šildymo sistemos neretai yra prastos techninės būklės ir dauguma jų naudoja gamtines dujas arba anglis.

- (29) Dėl nepakankamų trumpalaikio kaupimo pajėgumų ir to, kad tenka kliautis iškastinį kurą naudojančiais generatoriais, didmeninių kainų svyravimas yra didžiausias ES – 2024 m. didmeninės kainos dienos vidurkis svyravo 185 EUR/MWh. Ribotas likvidumas didmeninėje rinkoje dėl nevisiško jos liberalizavimo ir verslo klientams skirtos kompensavimo sistemos jau ilgai kliudo kaupimo ir paklausos atsako potencialui, todėl mažėja elektros energijos sistemos lankstumas. Be to, dėl nevisiško mažmeninės rinkos liberalizavimo elektros energijos sistemos lankstumas mažės ir toliau.
- (30) Galimybių prie Bulgarijos elektros energijos tinklo prijungti atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius vis mažėja, ypač skirstymo lygmeniu, todėl reikalingos papildomos investicijos į tinklą, kad būtų galima valdyti nuolatinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos integraciją.
- (31) Energijos nepriteklis tebėra struktūrinė problema, o žmonių, negalinčių pakankamai šildyti savo namus, dalis yra vis dar didesnė už ES vidurkį. Nors vykdydama reformą pagal EGADP Bulgarija 2023 m. patvirtino teisinę energijos nepritekliaus apibrėžtį, ji vis dar turi nustatyti, kurie gyventojai šį nepriteklį patiria, ir parengti veiksmingas ir tikslingas paramos schemas.
- (32) Bulgarijos gamybos pramonės energijos suvartojimo intensyvumas ir su energija susijęs išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis tebėra vieni didžiausių ES. 2017–2022 m. gamybos pramonės energijos suvartojimo intensyvumas sumažėjo iki 2,45 GWh/EUR bendrosios pridėtinės vertės (BPV), tačiau tebėra gerokai didesnis už ES vidurkį (1,05 GWh/EUR BPV). Skatinant energijos vartojimo efektyvumą gamybos sektoriuje, ypač energiją intensyviai vartojančiuose sektoriuose, ir mažinant pramoninį energijos vartojimą būtų prisidedama prie didesnio ekonomikos našumo ir konkurencingumo.
- (33) Daugiausiai teršalų Bulgarijoje išmetama transporto sektoriuje, o kelių transporto išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis 2005–2023 m. gerokai padidėjo, nors apskritai ES jis sumažėjo. Reikia imtis tolesnių veiksmų, kad Bulgarijoje būtų plačiau naudojamas netaršus transportas, tarp jų – labiau skatinti naudojimąsi viešuoju transportu, pavyzdžiui, diegiant vieno viešajam transportui skirtą bilieto paslaugą, modernizuojant geležinkelių infrastruktūrą, elektrifikuojant likusias geležinkelio linijas, plėtojant tarpvalstybines geležinkelio jungtis, diegiant elektromobilių įkrovimo infrastruktūrą, o urbanizuotose teritorijose nustatant mažos taršos zonas.
- (34) Bulgarija vis dar neišsprendė tvaraus vandens ir atliekų tvarkymo uždavinio. Šalies institucijų pajėgumas spręsti šiuos uždavinius tebėra ribotas. Reikia toliau stiprinti kompetentingų nacionalinių institucijų veiklos koordinavimą, kurti stebėsenos ir modeliavimo priemones ir gerinti atskaitomybę ir planavimą subnacionaliniu lygmeniu. Apskaičiuota, kad, siekiant įgyvendinti Vandens pagrindų direktyvos ir Potvynių direktyvos reikalavimus, per metus trūksta 439 mln. EUR investicijų.
- (35) Didelė dalis vidurinių mokyklų moksleivių neturi pakankamų pagrindinių matematikos, skaitymo ir gamtos mokslų įgūdžių, o tai yra didelė kliūtis vėlesniam įgūdžių ugdymui. Remiantis 2022 m. EBPO Tarptautinio moksleivių vertinimo programa (PISA), maždaug pusės penkiolikmečių bulgarų matematikos, skaitymo ir gamtos mokslų rodikliai yra prasti, o palankių sąlygų neturinčių moksleivių grupėje ši dalis dar didesnė. Prasti rodikliai taip pat susiję su mokyklų mokymo programomis, kurios vis dar labai stipriai grindžiamos žiniomis. Nepakankamai taikomi kompetencija pagrįsti, į besimokantįjį orientuoti metodai, per mažai dėmesio skiriama pagrindinių įgūdžių ugdymui ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos bei

matematikos kompetencijoms. Mokymo kokybė nukenčia dėl to, kad nepavyksta pritraukti gabių šios profesijos specialistų, o tai iš dalies lemia nepakankamos tęstinio profesinio tobulinimosi ir mokytojų poreikius atitinkančio mokymo galimybės. Toliau stebima didelė nelygybė, kurią lemia socialiniai ir ekonominiai veiksniai, tad socialinė segregacija daro poveikį mokykloms ir didina nelygybę mokymosi srityje.

- (36) Bulgarijos darbo rinkoje vis dar stebima įtampa: 2024 m. užfiksuotas nedidelis 4,2 % nedarbo lygis, o darbdaviai nurodė, kad iš viso reikia daugiau kaip 260 000 papildomų darbuotojų, t. y. jų dalis sudaro maždaug 9 % šiuo metu dirbančių asmenų. Nors nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (15–29 m.) dalis sumažėjo, ji vis dar 1,7 procentinio punkto viršija ES vidurkį. Nepaisant nedidelio 2024 m. fiksuoto pagerėjimo, asmenų su negalia užimtumo atotrūkis tebėra vienas didžiausių ES – 2024 m. jis sudarė 35,4 procentinio punkto. Asmenų, įgijusių tik pagrindinį išsilavinimą, užimtumo lygis yra 42 procentiniais punktais mažesnis negu tretinį išsilavinimą turinčių asmenų, – toks atotrūkis gerokai viršija ES vidurkį. Be to, didelių sunkumų ieškodami darbo patiria romai – iš jų dirba tik 47 %. Pastaruoju metu fiksuojami teigiami gryniesi migracijos srautai yra nepakankami, kad atsvertų darbo jėgos mažėjimą ir aukštos kvalifikacijos jaunų darbuotojų emigraciją. Šias darbo rinkai kylančias problemas dar labiau aštrina darbuotojų įgūdžių trūkumas ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis. Dirbančių gyventojų skaitmeniniai įgūdžiai tebėra labai prasti – bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius turi 40,1 % (25–64 m. amžiaus) darbuotojų. Be to, įgūdžių trūkumą dar labiau didina žemas profesinio rengimo ir mokymo bei tretinio mokslo atitiktis darbo rinkos poreikiams lygis, ypač žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms svarbiuose sektoriuose. Bulgarijos nurodytas pastarojo dešimtmečio suaugusiųjų dalyvavimo mokymosi veikloje lygis buvo vienas mažiausių Sąjungoje: 2022 m. jis siekė 9,5 %, kai ES vidurkis buvo 39,5 %.
- (37) Socialinės atskirties ir skurdo rizika tebėra didelė, ypač vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, asmenims su negalia ir romams. Išlaidos socialinės apsaugos išmokoms, ypač socialinės paramos, šeimos ir bedarbio pašalpos, Bulgarijoje yra vienos mažiausių ES (18,3 %, kai 2023 m. ES vidurkis buvo 26,8 % BVP). Minimalių pajamų adekvatumas yra daug mažesnis už ES vidurkį (19,1 %, kai ES vidurkis 2023 m. buvo 56,3 % skurdo ribos). 2024 m. išmokas gavo tik 25,1 % trumpalaikių bedarbių. Ribotas sistemos pajėgumas mažinti skurdą rodo, kad reikia didinti jos našumą, aprėptį ir efektyvumą. 2024 m. dėl socialinių pervedimų (neįskaitant pensijų) skurdas sumažėjo tik 27,7 %, t. y. mažiau už ES vidurkį (34,4 %). Šių problemų sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją, kaip rodo Komisijos tarnybų atlikta socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analizė¹⁷.
- (38) Nors nuo 2019 m. sveikatos priežiūros išlaidos padidėjo, mirtingumas, kurio sveikatos priežiūros priemonėmis būtų galima išvengti, Bulgarijoje nesumažėjo ir išliko daugiau negu dvigubai didesnis už ES vidurkį, o tai yra sveikatos priežiūros sistemos neefektyvumo požymis. Nors pastaruoju metu apmokėjimo už sveikatos priežiūrą savo lėšomis dalis sumažėjo, ji tebėra didžiausia ES. 2023 m. slaugytojų ir bendrosios praktikos gydytojų skaičius Bulgarijoje vėl sumažėjo. Šiuo metu vienam gydytojui vidutiniškai tenka mažiau nei vienas slaugytojas, o praktikuojančių slaugytojų dalis 1 000 gyventojų tebėra viena mažiausių ES, dėl to mažėja galimybių gauti medicinos paslaugas ir blogėja jų kokybė. 2023 m. daugiau kaip 40 % slaugytojų ir daugiau kaip

¹⁷

[SWD\(2025\) 95 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\), 2025.](#)

50 % gydytojų buvo 55 metų amžiaus ir vyresni, o tai kartu su darbo jėgos ir infrastruktūros koncentracija miestuose ilgainiui mažina galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis,

REKOMENDUOJA Bulgarijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras gynybos išlaidas ir pasirengimą pagal 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas. Laikytis [data] Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir kartu pasinaudoti galimybe pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas.
2. Atsižvelgiant į pagal Reglamentą (ES) 2021/241 taikomus reformų ir investicijų užbaigimo laiku terminus, skubiai paspartinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą. Paspartinėti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+, Sanglaudos fondo) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos taikymo sritį, siekiant padidinti konkurencingumą.
3. Sukurti palankias sąlygas konkurencingumui didinti gerinant viešojo administravimo institucijų veikimą ir pajėgumus, taip pat ir regioniniu lygmeniu. Supaprastinti reglamentavimą, tobulinti reglamentavimo priemones ir mažinti administracinę naštą, kad įmonėms būtų sukurtos vienodos veiklos sąlygos. Didinti kovos su korupcija priemonių veiksmingumą, ypač aukšto lygio korupcijos bylose. Gerinti viešųjų pirkimų procedūrų kokybę ir stiprinti reguliavimo institucijų nepriklausomumą ir veikimą. Didinti investicijų į viešojo sektoriaus MTP poveikį ir veiksmingumą, mokslinius tyrimus ir inovacijas sutelkiant mažesniame skaičiuje institucijų ir gerinant mokslinių tyrimų rezultatų komercializaciją.
4. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, be kita ko, skatinant rinkos liberalizavimą, spartinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų diegimą, visų pirma nustatant, kuriose zonose leidimai vėjo jėgainėms būtų išduodami skubos tvarka. Imtis konkrečių veiksmų siekiant laipsniškai atsisakyti subsidijų iškastiniam kurui, be kita ko, panaikinant subsidijas elektros energijos gamybai ir centralizuotam šildymui, kuriems naudojamos anglys. Didinti elektros energijos sistemos lankstumą siekiant sumažinti didmeninių kainų svyravimą, visų pirma išplečiant kaupimo ir paklausos atsako galimybes bei užtikrinant pakankamus energijos laikymo pajėgumus. Modernizuoti elektros tinklo infrastruktūrą skirstymo lygmeniu, diegiant pažangiųjų tinklų infrastruktūrą ir modernizuojant linijas bei pastotes. Kovoti su energijos nepriteklumi sukuriant naujausią informacijos apie energijos nepriteklį patiriančius ir dėl energijos pažeidžiamus namų ūkių sistemą ir remiant juos tikslinėmis politikos priemonėmis. Skatinti energijos vartojimo efektyvumo priemones pramonėje. Skatinti darniojo miesto, viešojo ir geležinkelių transporto diegimą ir naudojimą, be kita ko, spartinant reikiamos infrastruktūros plėtrą. Gerinti vandens ir atliekų tvarkymą šalinant institucinius trūkumus ir investuojant į infrastruktūrą, kad būtų užtikrintas tausūs išteklių naudojimas.
5. Stiprinti kompetencija pagrįstą mokymą ir mokymąsi. Gerinti mokymo kokybę užtikrinant pradinį, tęstinį ir poreikiais pagrįstą mokymą mokytojams. Gerinti švietimo ir mokymo kokybę, jų atitiktį darbo rinkos poreikiams tenkinti ir didinti jo įtraukumą, be kita ko, romams ir kitoms nepalankioje padėtyje esančioms grupėms. Spręsti darbo jėgos trūkumo problemą veiksmingai įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama padidinti asmenų su negalia, žemesnį išsilavinimą įgijusių asmenų, romų ir ekonomiškai neaktyvių gyventojų užimtumo lygį. Tobulinti

įgyjamus įgūdžius, taip siekiant didinti konkurencingumą ir paremti žaliąją bei skaitmeninę pertvarką. Spręsti socialinės įtraukties problemą suteikiant daugiau galimybių naudotis integruotomis užimtumo ir socialinėmis paslaugomis ir suteikiant veiksmingesnę paramą minimalioms pajamoms. Gerinti galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, be kita ko, mažinant apmokėjimą savo lėšomis ir sprendžiant sveikatos priežiūros specialistų trūkumo ir netolygaus pasiskirstymo problemas, taip siekiant padidinti sveikatos sistemos veiksmingumą, prieinamumą ir pajėgumą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė